

Sygn. akt III KRS 67/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 grudnia 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Hajn (przewodniczący)

SSN Krzysztof Staryk (sprawozdawca)

SSA Anna Szczepaniak - Cicha

w sprawie z odwołania P. L.

od uchwały Krajowej Rady Sądownictwa Nr [...] /2014 z dnia 29 lipca 2014 r. w przedmiocie przedstawienia wniosku o powołanie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Rejonowego w W. ogłoszonym w Monitorze Polskim z 2013 r., poz. 784,

z udziałem I. G.

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 4 grudnia 2014 r.,

oddala odwołanie.

UZASADNIENIE

P.L. wniósł do Sądu Najwyższego odwołanie od uchwały Krajowej Rady Sądownictwa Nr [...] /2014 z dnia 29 lipca 2014 r. w przedmiocie przedstawienia wniosku o powołanie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Rejonowego w W. , ogłoszonym w Monitorze Polskim z 2013 r., poz. 784, w części dotyczącej postanowień o przedstawieniu z wnioskiem o powołanie do pełnienia

urzędu na stanowisku sędziego Sądu Rejonowego w W. kandydatury I. G. - adwokata (punkt I podpunkt 2 uchwały) oraz o nieprzedstawianiu Prezydentowi RP z wnioskiem o powołanie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego tego Sądu kandydatury „Pana P. L. - asystenta sędziego” (punkt II podpunkt 25 uchwały).

Zaskarżonej uchwale zarzucił:

„1) naruszenie art. 35 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa (Dz. U. z 2011 r. Nr 203, poz. 1192 ze zm.) poprzez nieuwzględnienie przy dokonywaniu oceny kandydatury skarżącego dokumentów dotyczących okresu zatrudnienia na stanowisku referendarza sądowego w Sądzie Rejonowym w W. , IX Wydziale Gospodarczym oraz zdobytego na tym stanowisku doświadczenia zawodowego, a w konsekwencji

2) naruszenie art. 33 ust. 1 ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa poprzez zaniechanie wszechstronnego rozważenia sprawy, na podstawie udostępnionej dokumentacji, w szczególności poprzez nieuwzględnienie przy dokonywaniu oceny kandydatury skarżącego dokumentów dotyczących okresu zatrudnienia na stanowisku referendarza sądowego w Sądzie Rejonowym w W. , IX Wydziale Gospodarczym oraz zdobytego na tym stanowisku doświadczenia zawodowego,

3) naruszenie art. 60 oraz art. 32 ust. 1 Konstytucji RP, poprzez ocenę kandydatury skarżącego z pominięciem dokumentów dotyczących okresu zatrudnienia na stanowisku referendarza sądowego w Sądzie Rejonowym w W. , IX Wydziale Gospodarczym oraz zdobytego na tym stanowisku doświadczenia zawodowego, podczas gdy ocena innych kandydatów została dokonana w oparciu o pełne dane zgłoszeniowe”.

Wskazując na powyższe, odwołujący wniósł o uchylenie zaskarżonej uchwały w zaskarżonej części i przekazanie sprawy Krajowej Radzie Sądownictwa do ponownego rozpoznania w zaskarżonym zakresie.

Krajowa Rada Sądownictwa wniosła o oddalenie odwołania – podnosząc, że zarzuty P. L. nie zasługują na uwzględnienie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kompetencje Krajowej Rady Sądownictwa – konstytucyjnego organu stojącego na straży niezależności sądów i niezawisłości sędziów (art. 186 oraz art. 187 Konstytucji RP) – zostały określone w obecnie obowiązującej ustawie z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa. Zgodnie z art. 3 ust. 1 pkt 1 tej ustawy do kompetencji Rady należy między innymi rozpatrywanie i ocena kandydatów do pełnienia urzędu na stanowiskach sędziowskich w sądach powszechnych. W świetle art. 44 ust. 1 ustawy o KRS kognicja Sądu Najwyższego do oceny uchwał Krajowej Rady Sądownictwa obejmuje badanie, czy uchwała nie pozostaje w sprzeczności z prawem. Sąd Najwyższy nie jest właściwy dla dokonania wyboru najlepszego kandydata spośród osób starających się o stanowisko sędziego. Taka kompetencja jest domeną Krajowej Rady Sądownictwa, natomiast weryfikacja rozstrzygnięć Rady przez Sąd Najwyższy polega zasadniczo na kontroli zachowania przewidzianej procedury (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 15 lipca 2009 r., III KRS 7/09 i III KRS 11/09, oraz z dnia 20 października 2009 r., III KRS 13/09, Zeszyty Naukowe Sądownictwa Administracyjnego 2011 nr 11, poz. 93). W konsekwencji określonego ukształtowania kognicji Sądu Najwyższego w zakresie kontroli postępowania dotyczącego przedstawienia Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej wniosku o powołanie sędziego, kontrola sądowa obejmuje w szczególności badanie, czy w danym postępowaniu zachowane zostały właściwe kryteria oceny zgłaszających się kandydatów oraz czy przeprowadzono wymagane czynności organów sądowych. Analiza tego, czy uchwała nie pozostaje w sprzeczności z prawem, dotyczy w szczególności przestrzegania przez Radę ustawowych warunków powoływania na stanowisko sędziego, określonych w ustawie – Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz reguł proceduralnych obowiązujących w postępowaniu przed tym organem, określonych zwłaszcza w rozdziale 3 ustawy o KRS, w szczególności zaś w art. 33, art. 35 oraz w art. 44 powołanej ustawy.

Stosownie do art. 44 ust. 1 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa uczestnik postępowania przed Krajową Radą Sądownictwa może odwołać się do Sądu Najwyższego z powodu sprzeczności uchwały Rady z prawem. Rozpoznanie odwołania następuje przy zastosowaniu przepisów Kodeksu postępowania cywilnego o skardze kasacyjnej (art. 44 ust. 3 tej ustawy). Określenie

sprzeczności uchwały Rady z prawem, która może stanowić podstawę jej weryfikacji przez Sąd Najwyższy powinno – najogólniej rzecz biorąc – uwzględniać dwa aspekty. Pierwszy dotyczy konstytucyjnie (art. 186 i 187 Konstytucji RP) i ustawowo (por. w szczególności art. 3 ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa) określonej kompetencji Krajowej Rady Sądownictwa rozpatrywania i oceny kandydatów do pełnienia urzędu na stanowiskach sędziowskich w sądach powszechnych. Jest to kompetencja należąca wyłącznie do Krajowej Rady Sądownictwa, której Rada nie traci ze względu na przewidziany tryb odwoławczy od jej uchwał, a z kolei rozpatrując odwołanie Sąd Najwyższy nie przejmując kompetencji i związanej z nią odpowiedzialności za przedstawienie Prezydentowi RP wniosków o powołanie sędziów. Drugi aspekt, zresztą ściśle uzależniony od pierwszego, wiąże się z zasadami postępowania przed Sądem Najwyższym, według reguł postępowania kasacyjnego. W postępowaniu tym nie prowadzi się postępowania dowodowego, gdyż wyjaśnienie istotnych okoliczności już zostało zakończone w postępowaniu przed Radą (por. art. 398¹³ § 2 k.p.c.). Zarzucona w odwołaniu sprzeczność z prawem odnosi się – jak wynika to wprost z art. 44 ust. 1 ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa – do uchwały Rady. Ponieważ chodzi o sprzeczność z prawem uchwały Rady, to jeżeli zarzucona sprzeczność odnosiłaby się do przepisów postępowania (por. druga podstawa skargi kasacyjnej z art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c.) to powinna wskazać tylko takie uchybienia, które mogły mieć istotny wpływ na zawarte w uchwale Rady rozstrzygnięcie. Jeżeli zaś chodzi o sprzeczność z prawem materialnym, polegającą – jak to wynika z art. 398³ § 1 pkt 1 k.p.c. – na błędnej wykładni lub niewłaściwym zastosowaniu, to odwołanie powinno wskazywać przepis (przepisy), który rozstrzygnięcie uchwały Rady narusza.

Rozpatrzenie według powyższych założeń wszystkich zarzutów odwołania P.L. od uchwały Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 29 lipca 2014 r., Nr [...] /2014, nie ujawniło sprzeczności z prawem zaskarżonej uchwały Rady.

Krajowa Rada Sądownictwa podejmując uchwałę Nr [...] /2014 dokonała wszechstronnej i szczegółowej oceny wszystkich zgłoszonych kandydatur, konfrontując zawodowe i osobiste walory i przymioty poszczególnych kandydatów w dążeniu do wyłonienia najlepszych spośród zgłoszonych w tym postępowaniu. Przy ocenie kandydatów ubiegających się o stanowiska sędziego Sądu

Rejonowego w W. – w tym także P. L. - uwzględniona została cała zgromadzona w sprawie, dotycząca dokumentacja. Wstępna ocena kandydatów została dokonana przez członków Zespołu Krajowej Rady Sądownictwa, a ostateczny wybór na posiedzeniu Krajowej Rady Sądownictwa, ramach dokonanych czynności Rada porównała i uwzględniła oceny kwalifikacyjne kandydatów, ich doświadczenie zawodowe i dorobek naukowy oraz poparcie środowiska sędziowskiego. Dopiero na tej podstawie poszczególni członkowie Rady i Rada jako całość, wypełniając swój ustawowy obowiązek, dokonali wyboru najlepszych - w ich ocenie - kandydatów, co znalazło odzwierciedlenie w treści uchwały.

Jak to wyjaśniła Krajowa Rada Sądownictwa, na skutek oczywistej omyłki pisarskiej, zarówno w protokole posiedzenia zespołu członków Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 28 lipca 2014 r., jak i w uchwale Krajowej Rady Sądownictwa Nr [...] /2014 z 29 lipca 2014 r. przy nazwisku P.L. błędnie wskazano jako zajmowane stanowisko „asystent sędziego”, podczas gdy powinno być „referendarz sądowy”. Sąd Najwyższy uznał, że ze względu na bardzo dużą ilość kandydatów i dynamiczne zmiany w ich sytuacji zawodowej (np. część kandydatów już otrzymała nominacje na stanowiska sędziowskie), mogło dojść do omyłki komputerowej w określeniu stanowiska skarżącego, niewpływającej jednak na właściwą ocenę kandydatów.

W tym kontekście za zbyt daleko idące Sąd Najwyższy uznał sugestie P. L. , że podejmując decyzję w niniejszym postępowaniu nominacyjnym Rada w ogóle nie uwzględniła dokumentów dotyczących okresu o zatrudnienia na stanowisku referendarza sądowego w Sądzie Rejonowym w W.. W odwołaniu skarżący nie kwestionuje, że pozostałe przesłanki kwalifikacyjne, np. tylko pozytywna ocena sędziego wizytatora w połączeniu z brakiem poparcia środowiska sędziowskiego, ocena dobra plus na dyplomie Uniwersytetu (...) oraz (jak wskazano w odpowiedzi na odwołanie) jedynie ocena dostateczna plus z egzaminu sędziowskiego, nie mogła mieć wpływu na negatywną ocenę jego kandydatury przez Krajową Radę Sądownictwa. Rada podniosła również, że na etapie oceny kandydatury przez Zespół jej członków, jak i podczas obrad Krajowej Rady Sądownictwa osoba i dokonania P. L. zostały szczegółowo omówione przez referenta w oparciu o akta kandydata i zgromadzoną w nich dokumentację, z której jednoznacznie i w sposób

nie podlegający wątpliwościom wynika informacja o zajmowanym przez niego stanowisku w sądzie, tj. stanowisku referendarza sądowego. Informacja taka jest zawarta w karcie zgłoszenia kandydata, innych pismach z akt osobowych, a przede wszystkim w ocenie jego kwalifikacji sporządzonej przez wizytatora ds. egzekucyjnych A. S. G., która jest kompleksową oceną jego pracy zarówno na stanowisku referendarza, jak i wcześniej asystenta sędziego. Opisany wyżej tok postępowania, i dokonania czynności, czynią bezzasadnymi zarzuty skarżącego dotyczące naruszenia w konkursie nominacyjnym art. 32 ust. 1 i art. 60 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Dobrem chronionym przez te przepisy jest jawność i transparentność zasad reguł postępowania przy określaniu wymagań związanych z objęciem urzędu sędziego. Krajowa Rada Sądownictwa podjęła zaskarżoną uchwałę na podstawie zobiektywizowanych kryteriów, bez dyskryminacji któregokolwiek z uczestników postępowania z wyłączeniem arbitralności lub dowolności dokonywanych ustaleń i wyrażonych ocen. W świetle powyższego nie jest także zasadnym zarzut naruszenia art. 33 ust. 1 oraz art. 5 ust. 2 pkt 1 ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa. Jak już wyżej wskazano kandydatura każdej ubiegającej się o urząd sędziego osoby jest dwukrotnie wnikliwie prezentowana przez referenta najpierw na posiedzeniu Zespołu członków Rady, a następnie na posiedzeniu samej Krajowej Rady Sądownictwa. Z konstrukcji uchwały Krajowej Rady Sądownictwa wynika, że nie są szczegółowo prezentowani kandydaci, którzy nie uzyskali poparcia. Odnosząc się do argumentacji mającej uzasadnić zarzut naruszenia art. 33 ust. 1 oraz art. 35 ust. 2 pkt 1 ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa podnieść należy, że za rozstrzygające w tym postępowaniu nominacyjnym Rada uznała oceny kwalifikacyjne sporządzone przez sędziów wizytatorów, doświadczenie zawodowe, dorobek naukowy kandydatów oraz poparcie środowiska sędziowskiego. Te przesłanki zostały zastosowane przy ocenie każdej ze zgłoszonych kandydatur, a przyjęte przez Krajową Radę Sądownictwa wnioski i oceny doprowadziły do uznania za najlepsze, w tym postępowaniu nominacyjnym, kandydatury M. A. F. oraz I. G..

Artykuł 35 ust. 2 ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa zawiera katalog przesłanek, które Rada ma obowiązek badać w odniesieniu do każdego kandydata.

Są to ocena kwalifikacyjna kandydata, doświadczenie zawodowe, opinie przełożonych, rekomendacje, publikacje, inne dokumenty dołączone do karty zgłoszenia, opinia kolegium właściwego sądu oraz ocena właściwego zgromadzenia ogólnego sędziów. W niniejszym postępowaniu nominacyjnym Rada w pełni zastosowała wskazane wyżej przesłanki z uwzględnieniem stopnia ich ważności. Przy wyborze I. G. zdecydowała łączna ocena uzyskanych przez nią ocen kwalifikacji sędziego wizytatora, jej dotychczasowej drogi zawodowej (w tym dorobku naukowego) oraz otrzymanego poparcia środowiska sędziowskiego.

Wobec bezzasadności zarzutów odwołania od uchwały Krajowej Rady Sądownictwa, Sąd Najwyższy orzekł o jego oddaleniu z mocy art. 398¹⁴ k.p.c. w związku z art. 44 ust. 3 ustawy o KRS.